

является анализ существующих в лингвистике определений термина **хрема-тоним**, их сопоставление, унификация и стандартизация, выделение отдельных разрядов и классов хрема-тонимов, а также попытка проследить за изменениями разрядов от классического до современного состояния. Научная актуальность данной работы состоит в новом ракурсном изучении проблемы **хрема-тонимии**. В статье предложено определение термина **хрема-тоним** и создана классификация разряда хрема-тонимов.

**Ключевые слова:** оним, хрема-тоним, хрема-тономастика.

УДК 81'373.21

**ШОЛЯ Іванна Станіславівна**

кандидат філологічних наук, доцент кафедри  
природничо-гуманітарних та інформаційних дисциплін  
Ужгородського торговельно-економічного інституту КНТЕУ,  
вул. Погранична, 9, с. Ботфалва, Ужгородський р-н, Закарпатська обл.  
894020, Україна; тел.: (099)-757–26–82; ivka.uz@gmail.com;  
ORCID ID: 0000–0002–9701–3523;  
DOI: <https://doi.org/10.18524/2410–3373.2019.22.195033>

## ДИНАМІКА ЧАСТОТНОГО ДЕСЯТКА ЖІНОЧИХ ІМЕН УЖГОРОДА ВПРОДОВЖ XX СТОЛІТТЯ

**Анотація.** У статті досліджуються жіночі особові імена ужгородців протягом XX століття. Серед 38 онімів, що функціонували у першому десятичку іменника в різні періоди, виділено 10 найстійкіших, які за кількістю носіїв утворюють частотний десяток жіночих імен Ужгорода впродовж досліджуваного періоду. Названо причини, що впливали на оновлення і розширення асортименту найуживаніших імен. **Метою** статті є аналіз динаміки найуживаніших жіночих імен Ужгорода. **Об'єктом** дослідження є власні особові жіночі імена, що функціонували у першому десятичку впродовж 100 років. **Предмет** дослідження — їхня динаміка протягом століття. При дослідженні використано **методику** хронологічних зрізів, запропоновану В. Д. Бондалетовим. **Сумуючи** вищезазначене, можемо відмітити, що серед найуживаніших жіночих імен Ужгорода впродовж досліджуваного періоду найчастіше на першому місці перебувало всього два імені: Наталія і Марія. **Практична цінність** дослідження полягає в тому, що наведений матеріал може бути використаний при укладанні повного словника особових імен українців, їх

*можна застосувати в практиці найменування, а також — при підготовці лекційних курсів з української ономастики. У результаті розвідки було встановлено, що частотний десяток найуживаніших жіночих імен обслуговує 37 % (3130) новонароджених, що становить 1,5 % від загальної кількості онімів жіночого іменника ужгородців ХХ ст.*

**Ключові слова:** іменник, найуживаніші імена, частотний десяток, хронологічний зріз, статистична група, трансформація.

## ВСТУП

Питання складу, динаміки, популярності, асортименту власних особових імен цікавлять багатьох дослідників у різних регіонах України. На сьогоднішній день вже відомі фундаментальні праці, де описуються склад і динаміка, подається якісний і кількісний аналіз іменників окремих регіонів та міст: Донеччини — Т. В. Буга (Buga, 2010), Г. В. Кравченко (Kravchenko, 2000); Одещини — Ю. О. Карпенко (Karpenko, 2007), О. Ю. Касім (Kasim, 1995), О. Ю. Медведєва (Medvedieva, 2001); Луцька — І. Д. Скорук (Skoruk, 1999); Тернополя — Н. О. Свистун (Svystun, 2006); Кіровограда — О. В. Чорноус (Chornous, 2009).

Наступну розвідку присвячено дослідженню частотного десятка жіночих імен ужгородців упродовж ХХ ст. **Мета** нашої статті — дослідити склад та динаміку найуживаніших жіночих імен жителів Ужгорода у ХХ ст. **Об’єктом** дослідження є власні особові жіночі імена, що функціонували у першому десятку впродовж 100 років. **Предмет** дослідження — їхня динаміка.

## МЕТОДОЛОГІЯ

Відповідно до мети дослідження було використано **методику** хронологічних зрізів, запропоновану В. Д. Бондалетовим (Bondaletov, 1983, с. 72), за якою визначений період розподілено на 9: I—1900–1920 рр., II—1925–1935 рр., III—1940–1945 рр., IV—1950–1955 рр., V—1960–1965 рр., VI—1970–1975 рр., VII—1980–1985 рр., VIII—1990–1995 рр. і IX—2000 рік.

## ЗДОБУТКИ

У **результаті** дослідження було встановлено, що до активу жіночого іменника ужгородців у ХХ ст. потрапило 38 онімів, що на 23,7 % більше за актив чоловічого іменника (29 онімів). Аналогічно до чоловічого, склад найуживаніших імен та їхній ранговий номер змінюється залежно від популярності. Серед них вирізняються найстійкіші, які

мають найбільшу кількість носіїв і функціонують безперервно протягом ста років, найчастіше в групі найуживаніших. До таких належать оніми: *Анна/Ганна, Вероніка, Єлизавета, Ірина, Катерина, Людмила, Маріанна, Марія, Олена, Ольга*. На відміну від чоловічого іменника у жіночому немає імен, які б в усіх дев'яти хронологічних зрізах мали статус найуживаніших. Оніми *Анна/Ганна, Ірина, Олена* у цій групі зафіксовані у восьми зрізах; *Марія* — у семи (I–VI, VIII); у шести — *Катерина* (III–V, VII–IX) і *Ольга* (II, IV–V, VII–IX); *Єлизавета* знаходиться серед найуживаніших у чотирьох зрізах — з I по IV; *Людмила* — у IV та VII; *Вероніка* тільки у першому зрізі, *Маріанна* — у VI (таблиця 1).

Таблиця 1

## Імена, що перебували у першому десятку в різні періоди

№ з.п.	Ім'я	Номер зрізу								
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
		Ранговий номер імені								
1.	Angela-Ibolya-Livia	10	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	Аліна	—	—	—	—	—	м	м	ш	9
3.	Анастасія	—	м	—	—	—	—	м	ш	1
4.	Анжеліка	—	м	—	м	м	7	м	м	—
5.	Анна/Ганна	1	3	7	10	10	ш	9	7	8
6.	Вероніка	8	ш	ш	м	м	м	ш	ш	ш
7.	Вікторія	м	м	м	—	ш	3	3	2	5
8.	Діана	—	—	—	м	м	ш	8	ш	6
9.	Etel/Etelka	6	ш	ш	м	м	м	м	м	—
10.	Єва	ш	8	3	3	ш	ш	м	м	—
11.	Єлизавета/Erzsebet/ Alžbeta	2	5	2	9	ш	ш	м	м	м
12.	Йолана/Yolán	10	ш	ш	м	м	м	—	м	—
13.	Ірина/Irîna	5	10	9	5	7	9	6	9	ш
14.	Карина	—	—	—	—	м	—	м	м	7
15.	Катерина	ш	ш	8	6	8	ш	7	6	8
16.	Клара	ш	ш	8	ш	ш	м	м	м	м
17.	Кристина/Христина	—	—	м	—	м	ш	ш	4	3
18.	Людмила	м	м	м	4	ш	ш	9	ш	м
19.	Магдалина/ Magdolna	8	4	6	ш	ш	м	—	м	—
20.	Маргарита/Margit	4	9	9	ш	м	ш	м	м	—

Закінчення табл. 1

№ з.п.	Ім'я	Номер зрізу								
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
		Ранговий номер імені								
21.	<i>Марина</i>	—	—	—	—		ш	10	ш	ш
22.	<i>Маріанна</i>	м	м	м	м	ш	10	ш	м	м
23.	<i>Марія</i>	2	1	1	1	3	8	ш	10	ш
24.	<i>Марта</i>	м	ш	10	ш	ш	м	м	м	—
25.	<i>Halva</i>	7	—	—	—	—	—	—	—	—
26.	<i>Наталія</i>	—	м	—	2	1	1	1	1	ш
27.	<i>Ніколетта</i>	—	—	—	—	—	—	м	ш	10
28.	<i>Оксана</i>	—	—	—	м	4	4	5	ш	м
29.	<i>Олександра</i>	—	—	—	—	м	м	ш	ш	2
30.	<i>Олена/Попа/Helena</i>	3	2	5	7	5	2	4	8	ш
31.	<i>Ольга</i>	ш	7	ш	8	9	ш	4	5	10
32.	<i>Роза/Rozália/Růžena</i>	7	ш	ш	м	м	м	м	—	—
33.	<i>Світлана</i>	—	—	м	8	6	5	5	ш	м
34.	<i>Терезія</i>	9	ш	м	м	м	м	м	м	—
35.	<i>Тетяна</i>	м	—	—	3	2	6	2	3	7
36.	<i>Юдіта/Yudita</i>	м	6	4	ш	ш	м	м	м	—
37.	<i>Юліанна/Yulianna</i>	7	—	м	—	—	—	м	ш	ш
38.	<i>Юлія</i>	м	—	—	ш	м	ш	ш	ш	4

м — маловживані імена

ш — широкоживані імена

Не всі з перерахованих імен протягом століття входять до десятка найуживаніших. Оними *Вероніка* (80), *Людмила* (144) і *Маріанна* (71) за загальною кількістю носіїв перемістилися в групу широкоживаних. Натомість серед лідерів першу, четверту й шосту позицію займають імена, кількість носіїв яких, відповідно й популярність, швидкими темпами зростає тільки з другої половини ХХ ст. Зокрема, на першій позиції в рейтингу найпопулярніших опинилося ім'я *Наталія*, хоч у I та III хронологічних зрізах воно не мало фіксацій, а в II — увійшло до складу маловживаних імен. Динаміка його популярності розпочинається вже з IV зрізу (1950 роки), де воно займає другу позицію, а з V по VIII — першу. Отож, за шість зрізів кількість носіїв оніма *Наталія* зросло до 418, що надало йому можливість очолити десяток лідерів.

Четверту позицію посіло ім'я *Тетяна* (329 носіїв). З IV до IX зрізу воно перебувало в групі найуживаніших на 2, 3, 6 і 7 позиціях.

З 1960-х років зростає популярність імені *Вікторія*, яке впродовж VI–IX зрізів належало до найуживаніших. Воно обслуговує 289 носіїв і займає шосте місце у групі лідерів.

Вісім із 38 онімів переходили з інших статистичних груп і перебували в першому десятку протягом чотирьох, трьох чи двох хронологічних зрізів: *Світлана* (IV, V, VI, VII зрізи), *Єва* (II, III, IV зрізи), *Магдалина* (I, II, III), *Маргарита* (I, II, III), *Оксана* (V, VI, VII); *Діана* (VII, IX зрізи), *Кристина/Христина* (VIII, IX), *Юдіта* (II, III).

15 онімів зафіксовані в лідерах тільки в одному з дев'яти хронологічних зрізів, а решту досліджуваного періоду не функціонували зовсім чи перебували в статистичній групі широковживаних і маловживаних імен: *Аліна* (IX зріз), *Анастасія* (IX), *Анжеліка* (VI), *Etel/Etelka* (I), *Йолана* (I), *Карина* (IX), *Клара* (III), *Марина* (VII), *Марта* (III), *Ніколетта* (IX), *Олександра* (IX), *Роза* (I), *Терезія* (I), *Юліанна* (I), *Юлія* (IX). Два оніми взагалі вийшли з іменного репертуару: *Angela-Ibolya-Livia* (I), *Halva* (I).

Отже, за кількістю носіїв до першого десятка 1900–2000 років зараховуємо 10 жіночих онімів: *Наталія* (418), *Олена* (408), *Марія* (388), *Тетяна* (329), *Анна/Ганна* (328), *Вікторія* (289), *Ірина* (268), *Ольга* (260), *Катерина* (241), *Єлизавета* (201). Вони обслуговують 3130 (37 %) новонароджених дівчат.

Оновлення й розширення асортименту найуживаніших жіночих імен відбувається шляхом поповнення новими та, аналогічно до чоловічого, за рахунок трансформації цих імен на угорський, словацький, чеський, російський лад (Sholia, 2017, с. 263). Наприклад, одне з найпопулярніших імен *Єлизавета* протягом століття зафіксоване як угорське *Erzsebet* у I хронологічному зрізі, як *Alžbeta* і *Elizabetta* у II зрізі, як транслітерований українськими літерами угорський варіант *Ержебет/Ержібет* у III хронологічному зрізі, як *Єлизавета* й *Алжбета* в VI зрізі. Указана трансформація торкнулася й інших жіночих імен. У таблиці 2 подані популярні імена, які протягом століття зазнали таких змін.

Протягом XX ст. актив жіночого іменника постійно оновлюється. У статистичну групу найуживаніших імен із кожним десятиліттям по-

трапляє від 3 до 5 нових антропонімів. Також спостерігаються значні переміщення онімів усередині статистичних груп упродовж всього досліджуваного періоду.

Таблиця 2

**Трансформація найуживаніших жіночих імен Ужгорода в хронологічних зрізах**

Найуживаніші особові імена	I зріз	II зріз	III зріз	IV–IX зрізи
Олена	<i>Ilona, Helena, Helen</i>	<i>Helena, Elena, Ilona</i>	Лона, Гелена, Єлена,	Єлена, Олена
Марія	<i>Maria, Mari, Myria,</i>	<i>Marie, Maria</i>	Марія	Марія
Анна/Ганна	<i>Anna, Hanka, Hana,</i>	<i>Anna, Hana, Hanna, Anežka</i>	Анна	Анна/Ганна
Ірина	<i>Iren, Irüna</i>	<i>Irena, Irene,</i>	Ірен, Ірина	Іра, Ірина
Катерина	<i>Katalin</i>	<i>Katerina, Katařina, Ikaterina, Katalina</i>	Каталін, Катерина	Каталін, Екатерина, Катерина
Єлизавета	<i>Erzsebet</i>	<i>Algběta, Algbeta, Alisbetta, Alizabetta, Alizbeta, Alzbeta, Alžbeta, Elizabetta</i>	Ержебет, Ержібет, Елізавета	Єлизавета, Єлизавета
Маргарита	<i>Margit, Morgit</i>	<i>Marketa, Marhita</i>	Маргіт, Моргіт	Маргарита, Маргарета
Магдалина	<i>Magdolna, Magdolina, Magda</i>	<i>Magdalena, Magda, Magdalina, Magdalona, Magdolona</i>	Магдолна, Магдалена, Магдалина	Магдалина, Магдалена

До групи найуживаніших жіночих імен I хронологічного зрізу потрапила найбільша кількість онімів — 15, що пояснюється розташуванням на певних позиція імен з однаковою кількістю фіксацій: *Anna/Hanka* (100), *Erzsebet* (86), *Maria/Myria* (86), *Ilona/Helena* (81), *Margit/Morgit* (71), *Iren/ Irüna* (43), *Etel/Etelka* (30), *Halva* (29), *Roza/Ryzsi* (29), *Yulianna/Juliana* (29), *Magdolna/Magdolina* (25), *Veronika* (25), *Terezia* (21), *Yolán/Iolan* (20), потрійне — *Angela-Ibolya-Livia* (20).

Вони обслуговують 695 (58,6 %) новонароджених дівчаток у цей період. Лідером I зрізу є онім *Anna*.

У наборі найуживаніших жіночих імен II хронологічного зрізу відбулися суттєві зміни. По-перше, чеські та словацькі імена повністю витіснили угорські. Наприклад угорське *Erzsübet* набуває чесько-го оформлення *Algběta*, *Algbeta*, *Alisbetta*, *Alizabetta*, *Alizbeta*, *Alzbeta*, *Alžbeta*, *Elizabetta*; *Margit* фіксується як чеське *Markůta*; *Magdolna* як *Magdalena*, *Magda*, *Magdalina*, *Magdalona*, *Magdolona*; *Roza* як *Ruzena*, *Růžena*. Кількість найуживаніших імен II хронологічного зрізу зменшилася до 10 онімів. Із десятка лідерів вибули імена *Etel*/*Etelka*, *Halva*, *Roza*/*Ryzsi*, *Yulianna*/*Julianna*, *Veronika*, *Terezia*, *Yolán*/*Iolan* і потрійне — *Angela* *Ibolya* *Livia*. Натомість активно заявили про себе оніми *Iudita*/*Yudita*/*Edita* (27), *Olga* (26), *Eva* (22). Імена-лідери цього періоду обслуговують 331 (44,9 %) носіїв і розташовані у такій послідовності: *Marie*/*Maria* (53), *Helena*/*Elena* (49), *Anna*/*Hanna*/*Anežka* (45), *Magdalena* (38), *Algběta*/*Alžbeta*/*Elizabetta* (32), *Iudita*/*Edita* (27), *Olga* (26), *Eva* (22), *Marketa*/*Marhita* (20), *Irena*/*Irene*/*Irinka* (19).

У III зрізі переважно функціонують імена, трансформовані на угорський лад, оскільки з 1938 р. Ужгород знову перебував під владою Угорщини. У групі найуживаніших зафіксовано 12 онімів, що обслуговують 219 (48 %) носіїв. Актив групи оновився на 25 % за рахунок імен, що перемістилися із широкоживаних: *Клара*, *Катерина*/*Каталіна*, *Марта*. Склад частотного десятка виглядає так: *Марія* (46), *Ержебет*/*Ержібет*/*Елізавета* (28), *Єва*/*Ева* (27), *Юдіт*/*Юдіта*/*Едіт* (21), *Ілона*/*Телена*/*Елена* (20), *Магдолна*/*Магдалена*/*Магдаліна* (14), *Анна* (13), *Клара* (12), *Каталін*/*Катерина* (12), *Маргіт*/*Моргіт* (9), *Ірен*/*Ірина* (9), *Марта* (8).

У другій половині XX ст. з IV хронологічного зрізу оновлення складу імен першої статистичної групи проходить ще активніше. Це відбувається за рахунок антропонімів, які в першій половині XX ст. перебували в групі рідковживаних чи зовсім не зафіксовані в архівних джерелах. Вони з'явилися тільки з другої половини XX ст. як результат історичних подій — воз'єднання Закарпаття з Радянською Україною та відповідних демографічних змін: *Анжеліка*, *Анастасія*, *Вікторія*, *Діана*, *Наталія*, *Карина*, *Людмила*, *Марина*, *Маріанна*, *Ніколетта*, *Оксана*, *Олександра*, *Світлана*, *Тетяна*, *Христина*. Їм поступово виходять з ужитку імена: *Етелка*, *Елізавета*, *Ілона*, *Йола-на*, *Юдіта*, *Магдаліна*, *Маргарита*, *Роза*, *Терезія*.

Склад найуживаніших імен IV хронологічного зрізу оновлений на 33,3 %. Через посилення русифікаторської політики на Закарпатті в 1950 р. відомості про народження в актових книгах зафіксовані російською мовою. Десяток лідерів утворюють такі імена: *Марія* (71), *Наталья/Наташа* (49), *Татьяна/Таня* (39), *Ева* (39), *Людмила* (35), *Ира/Ирина* (33), *Каталін/Екатерина/Катерина* (30), *Елена/Олена* (29), *Ольга* (28), *Светлана* (28), *Елизавета* (25), *Анна* (23).

У V хронологічному зрізі до найуживаніших долучається онім *Оксана*, як варіант імені *Олена* з'являється антропонім *Альона*. Перший десяток імен цього періоду обслуговує 397 (49 %) носіїв. З 1960 р. абсолютним лідером за кількістю носіїв є онім *Наталія*. Тільки у 2000 р. він поступається місцем імені *Анастасія*. Отже, склад активу V хронологічного зрізу такий: *Наталія* (65), *Тетяна* (48), *Марія* (43), *Оксана* (40), *Олена* (39), *Світлана* (38), *Ирина* (35), *Катерина* (32), *Ольга* (30), *Анна/Ганна* (27).

VI хронологічний зріз поповнили нові імена *Анжеліка* та *Маріанна*. До найуживаніших імен належить: *Наталія* (81), *Олена* (62), *Вікторія* (58), *Оксана* (50), *Світлана* (48), *Тетяна* (42), *Анжеліка* (33), *Марія* (27), *Ирина* (25), *Маріанна* (23).

До лідерів VII хронологічного зрізу долучилися імена *Діана* та *Марина*. Оскільки оніми *Олена* та *Ольга*, *Світлана* та *Оксана*, *Анна* та *Людмила* мають однакову кількість носіїв, до найуживаніших імен цього зрізу потрапило 13 онімів: *Наталія* (123), *Тетяна* (99), *Вікторія* (97), *Олена* (73), *Ольга* (73), *Світлана* (57), *Оксана* (57), *Ирина* (51), *Катерина* (47), *Діана* (35), *Анна* (34), *Людмила* (34), *Марина* (29).

До частотного десятка VIII хронологічного зрізу входить 10 імен, які обслуговують 39,7 % (627) носіїв: *Наталія* (90), *Вікторія* (85), *Тетяна* (82), *Христина* (73), *Ольга* (60), *Катерина* (59), *Анна* (52), *Олена* (47), *Ирина* (44), *Марія* (35). Його оновлення відбулося за рахунок оніма *Христина*, який з 1970-х років потрапив до групи широковживаних і в наступних зрізах входить до активу імен.

Частотний десяток останнього, IX хронологічного зрізу, поповнили шість онімів, оновивши його на 46,2 %. Це відбулося за рахунок імен, які в попередніх зрізах зафіксовані в групі маловживаних, а з 1990-х років їхня популярність дозволила їм переміститися до групи широковживаних — *Анастасія*, *Юлія* та імена, що з'явилися в ужитку з другої половини XX ст. — *Аліна* (з VI зрізу), *Каріна* (з V), *Олександра*



(з V), *Ніколетта* (з VII). У 2000 р. 13 найуживаніших імен обслуговує 288 (41 %) носіїв: *Анастасія* (52), *Олександра* (31), *Крістіна/Христина* (28), *Юлія* (26), *Вікторія* (24), *Діана* (18), *Каріна* та *Тетяна* (17), *Анна* та *Катерина* (16), *Аліна* (15), *Ніколетта* і *Ольга* (14).

### ВИСНОВКИ

Отже, серед найуживаніших жіночих імен найчастіше на першому місці перебував онім *Наталія* — чотири рази, з V по VIII зріз (1960–1995 рр.). Онім *Марія* очолював групу лідерів у трьох зрізах поспіль — з II по IV (1925–1955 рр.). По одному разу найактивнішими виявилися оніми *Анастасія* — у IX (2000 р.) зрізі та *Анна/Гана* — у першому (1900–1920 рр.). Друге місце в різних хронологічних зрізах двічі посідають три оніми: *Єлизавета* (I, III зрізи), *Олена* (II, VI), *Тетяна* (V, VII); по одному разу оніми: *Вікторія* (VIII), *Марія* (I), *Наталія* (IV). Третю позицію найчастіше обіймали оніми *Вікторія* (VI, VII), *Єва* (III, IV), *Тетяна* (IV, VIII), *Крістіна/Христина* (IX), *Марія* (V), *Олена* (I).

Частотний десяток найуживаніших жіночих імен обслуговує 37 % (3130) новонароджених, що становить 1,5 % від загальної кількості онімів жіночого іменника ужгородців XX ст.

**Подальшим напрямом** нашої розвідки є дослідження широкочислених жіночих особових імен Ужгорода протягом XX ст.

### ЛІТЕРАТУРА

1. Бондалетов В. Д. Русская ономастика: [учеб. пособие] / В. Д. Бондалетов. — М.: Просвещение, 1983. — 224 с.
2. Буга Т. В. Динаміка особових імен Центральної Донеччини (кінець XIX — початок XX ст.): автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Т. В. Буга; Донец. нац. н-т. — Донецьк, 2010. — 20 с.
3. Карпенко Ю. Динаміка українських особових імен / Ю. Карпенко // Науковий вісник Чернівецького університету — Чернівці, 2007. — Вип. 356–359. Слов'янська філологія. — С. 285–289.
4. Касим Е. Ю. Именник украинского населения Одешины со второй половины XIX по 80-е гг. XX в. : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.02 — украинский язык / Е. Ю. Касим. — Одесса, 1995. — 208 с.
5. Кравченко Г. В. Динаміка українського іменника м. Донецька з 1890 по 1990-і роки : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 — українська мова / Г. В. Кравченко. — Донецьк, 2000. — 325 с.
6. Медведєва О. Ю. Динаміка особових імен мешканців українського Приднунав'я : на матеріалі Кілійського та Болградського районів Одеської

- області : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 — українська мова / О. Ю. Медведєва. — Ізмаїл, 2001. — 213 с.
7. Свистун Н. О. Динаміка антропонімікону м. Тернопіль XIX–XX ст. : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 — українська мова / Н. О. Свистун. — Чернівці, 2006. — 197 с.
8. Скорук І. Д. Динаміка антропонімікону м. Луцька в XX ст. : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 — українська мова / І. Д. Скорук. — К., 1999. — 180 с.
9. Черноус О. В. Динаміка найуживаніших жіночих імен м. Кіровограда у XX столітті // Наук. записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. — Вип. 2 (17) 2007. 1 (18) 2008. — С. 226–235.
10. Шоля І. С. Динаміка частотного десятка чоловічих імен Ужгорода впродовж XX століття // Записки з ономастики. Збір. наук. праць. — Одеса, 2017. — Вип. 20. — С. 261–272.

## REFERENCES

- Bondaletov, V. D. (1983). *The Russian Onomastics: Textbook*. Moscow, 224 p.
- Buga, T. V. (2010) *The Dynamics of Personal Names in Central Donetsk Region (late 19th century — early 20th century): thesis to earn a degree of the Candidate of Philological Sciences*, 20 p.
- Karpenko, Ju. (2007). *The Dynamics of Ukrainian Personal Names (Chernivtsi University Scientific Digest): Chernivtsi, Issue 356–359, Slavic Philology — pp. 285–289*.
- Kasim, E. Ju. (1995) *The Name Vocabulary of Ukrainian Population In Odessa Region From The Latter Half of the 19th Century to the 1980s; dissertation, the Candidate of Philological Sciences*, Odessa, 20 p.
- Kravchenko, G. V. (2000). *The Dynamics of Ukrainian Name Vocabulary of Donetsk City from the 1890-s to the 1990s: dissertation, the Candidate of Philological Sciences: Donetsk*, 325 p.
- Medvedieva, O. Ju. (2001). *The Dynamics of Personal Names of Ukrainians Near the Danube Region: Based on the Data from Kiliya and Bolhrad Regions of Odessa Region: dissertation, the Candidate of Philological Sciences*, 213 p.
- Svystun, N. O. (2006). *The Dynamics of Anthroponymicon of Ternopil in the 19–20th Centuries: dissertation, the Candidate of Philological Sciences*, Chernivtsi, 197 p.
- Skoruk, I. D. (1999). *The Dynamics of Anthroponymicon of Lutsk in the 20th Century: dissertation, the Candidate of Philological Sciences*, Kiev, 180 p.
- Chornous, O. V. (2009). *The Dynamics of the most commonly Female Personal Names in Kirovohrad in the 20th Century: Science. notes from the Ternopil National Pedagogical University*, pp. 229–239.
- Sholia, I. S. (2017). *Dynamics of the frequency of ten male names of Uzhgorod during the 20th: The Onomastic Notes. The Scientific Collective Works*, Odessa, 2017. pp. 261–272.

**ШОЛЯ Іванна Станіславівна**

кандидат філологічних наук, доцент кафедри естественно-гуманитарних і інформаційних дисциплін Ужгородського торгово-економічного інституту КНТЗУ,

ул. Пограничная, 9, с. Ботфалва, Ужгородский р-н, Закарпатская обл., 894020, Украина; тел.: (099)-757-26-82; ivka.uz@gmail.com;

ORCID ID: 0000—0002—9701—3523

**ДИНАМИКА ЧАСТОТНОГО ДЕСЯТКА ЖЕНСКИХ ИМЕН УЖГОРОДА НА ПРОТЯЖЕНИИ XX ВЕКА**

**Аннотация.** В статье исследуются женские личные имена ужгородцев в течении XX века. Среди 38 онимов, которые функционировали в первом десятке в разные периоды, выделено 10 устойчивых, которые по количеству носителей образуют частотный десяток женских имен Ужгорода в течение исследуемого периода. Указываются причины, которые влияли на обновление и расширение ассортимента наиболее употребляемых имен. **Целью** статьи является анализ наиболее употребляемых женских имен Ужгорода. **Объектом** исследования являются собственные личные женские имена, которые функционировали в первом десятке на протяжении 100 лет. **Предмет** исследования — их динамика в течение столетия. При исследовании используем **методику** хронологических срезов, предложенную В. Д. Бондалетовым. **Суммируя** вышесказанное, можем отметить, что среди наиболее употребляемых женских имен города Ужгорода в течении исследуемого периода чаще всего на первом месте находилось всего два имени: Наталия и Мария. **Практическая ценность** исследования состоит в том, что приведенные материалы могут быть использованы при составлении полного словаря имен украинцев, их можно применить в практике наименования, а также — при подготовке лекционных курсов по украинской ономастике. **В результате** исследования было установлено, что частотный десяток наиболее употребительных женских имен обслуживает 37 % (3130) новорожденных, что составляет 1,5 % общего количества онимов женского именникá ужгородцев XX ст.

**Ключевые слова:** именник, наиболее употребительные имена, частотный десяток, хронологический срез, статистическая группа, трансформация.

**Ivanna St. Sholia**

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of natural and humanitarian and information disciplines Uzhgorod Trade and Economic Institute of KNTEU, 9 Pohranychna St., Botfalva, Uzhgorod Region, Transcarpathia, 894020, Ukraine; tel.: (099)-757–26–82; ivka.uz@gmail.com; ORCID ID: 0000–0002–9701–3523*

**DYNAMICS OF THE FREQUENCY OF TEN FEMALE NAMES OF UZHGOROD DURING THE 20TH CENTURY**

**Summary** The article explores the female personal names of Uzhgorod citizens during the twentieth century. Of the 38 onymies that functioned in the first ten of the onomasticon in different periods, the ten most stable ones are identified, which, according to the number of carriers, form the frequency of a dozen female names of Uzhgorod during the studied period. The reasons that influenced the renewal and expansion of the range of the most commonly used names are indicated. The **purpose** of the article is to analyze the dynamics of the most commonly used female names in Uzhgorod. The **object** of the study is personal female names, which functioned in the first top ten for 100 years. The **subject** of the study is their dynamics throughout the century. In the study, we apply the **method** of chronological sections offered by V. D. Bondaletov. **Summing up**, we can note that among the most commonly used female names of the city of Uzhgorod during the period under study, there were only two names in the first place: Natalia and Mary. The **practical value** of the study is that the given material can be used during the compilation of the complete vocabulary of personal names of Ukrainians, they can be applied in the naming practice, as well as in the preparation of lecture courses on Ukrainian onomastics. **As a result** of the research, it was found that top-10 of the most commonly used female names covers 37 % (3130) newborns, which is 1.5 % of the total number of onymens of the female name vocabulary of Uzhgorod citizens of the 20th century.

**Key words:** name vocabulary, most commonly used names, ten most commonly used, chronological sections, statistical group, transformation.